

اسرائیل از هنر رنگ و غذا می‌ترسد

مریم فاضالی خبرنگار گروه فرهنگ

در یک سال اخیر، دنیا با نام فلسطین تکانی اساسی خورده است. موضوع فلسطین به نحوی دیگر مطرح شد و این بار توانست به گوش تمام مردم دنیا برسد. در تمام کشورها تظاهرات متعددی انجام شد تا مظلومیت مردم فلسطین نشان داده شود. با شنیدن نام فلسطین، به یاد مظلومیت و ظلمی که در حق مردم فلسطین

شده است می‌افتیم. فلسطین کشوری است که برای اثبات کشور بودنش، بارها سند و مدرک برای افراد بی‌هویت رو کرده اما نمره‌ای جز ۷۶ سال جنگ بی‌پایان نداشته است. اما فلسطین یک روی بدون جنگ هم دارد. فلسطینی که در آن درخت‌های زیتون ریشه کرده و صدای پرندگان و کودکان نوید روزهای درخشان این سرزمین است. برای شناخت فلسطین، منهای جنگ به سراغ علی خلیلی، فعال رسانه‌ای فلسطینی‌الصل رفتم تا درباره تاریخ، فرهنگ و هنر مردم فلسطین بیشتر بدانم.

علی خلیلی کیست؟

علی خلیلی، فلسطینی‌الصلی اصلی است که هیچ وقت فلسطین را ندیده. او در حال حاضر پناهنده سوریه است و از کل مدارک شناسایی، صرفاً برگه‌ای با نام مجوز سفر برای آوارگان فلسطینی داخل سوریه دارد. به گفته خودش: «نه ما را سوریه می‌داند و نه فلسطینی، ما فقط برای دولت‌ها پناهنده‌ایم». پدر و مادر علی هم وضعیتی عجیب‌تر از او دارند. مادرش بعد از ۵۷ سال دوری، توانست بالاخره به وطنش برگردد. او حتی قبل از شروع طوفان الاقصی در مسجد الاقصی بوده است. نصف خانواده مادر علی فلسطین ساکنند، بعضی‌ها در قدس و بعضی در کرانه باختری زندگی می‌کنند. پدر علی هم مانند خودش، هیچ وقت فلسطین را ندیده. پدر بزرگ علی، ابتدا به لبنان و سپس به سوریه پناهنده شدند. یکی از

غذادزدی

عموهای علی، در مسیر پناهندگی از فلسطین تا لبنان فوت شد و دومین فرزند این خانواده هم به دلیل شرایط سختی که در سوریه داشتند، از دنیا رفت. علی خلیلی عشقش به فلسطین را مدیون افرادی که او را بزرگ کرده‌اند، می‌داند. مادر بزرگش برای او همیشه از فلسطین و شکل روستایشان تعریف می‌کرده. آنها با هم غذا می‌پختند و از فلسطین صحبت می‌کردند. دومین چیزی که روی علی تأثیر گذاشته، تعریف‌های مادرش از قدس بود. او از خاطراتش به هنگام رفتن به مسجد الاقصی تعریف کرده و از شهرها و روستاهایی که رفته بود، خاطره شنیده است. در مرحله آخر، شغل پدر و مادر علی به نحوی بوده که او همیشه با نمادهایی از فلسطین بزرگ شده است. پدر علی نقاش است و مسئول انجمن هنرمندان تجسمی فلسطین در سوریه بوده. تمام نقاشی‌هایش رنگ فلسطین دارد. مادر علی هم مجسمه‌ساز است و خوب بلد است مجسمه فلسطین را برای علی بسازد. همه اینها دست به دست هم داده تا او بدون آنکه فلسطین را دیده باشد، برای آزادی این کشور با تمام توانش بجنگد. به گفته خودش: «من که نمی‌توانم به فلسطین سفر کنم و از طرف دیگر، سرباز هم نیستم. پس با هنر و توان خودم تلاش می‌کنم تا با رژیم صهیونیستی مبارزه کنم.» او الگویش را ناجی علی و غسان کنفانی قرار داده و در ادامه گفت‌وگو هم درباره آنها صحبت می‌کند. علی خلیلی برای درس به ایران می‌آید و در رشته تئاتر مشغول می‌شود. او چند وقت دیگر مدرک دکترایش را می‌گیرد. خلیلی درباره اهمیت علم‌ورزی می‌گوید: «برای ما فلسطینی‌ها درس بسیار مهم است؛ چراکه هیچ وقت دانش رنگ نمی‌خورد.»

یکی از موضوعاتی که علی خلیلی درباره آن توضیح داد، غذا بود. رژیم صهیونیستی نه فقط از اسلحه، بلکه از هر چیز دیگر هم می‌ترسد و به دنبال این است که آنها را از بین ببرد. علی خلیلی درباره فعالیت رژیم در زمینه هنر و فرهنگ گفت: «رژیم صبح تا شب تلاش می‌کند تا تاریخ و فرهنگ فلسطینی‌ها را از بین ببرد یا به خودش نسبت بدهد. یکی از کارهایی که رژیم انجام می‌دهد، این است که غذاهای اصیل مناطق مختلف را به نام خودش مصادره می‌کند. یعنی رژیمی که تاریخ ندارد، از تاریخ دیگر کشورها سوءاستفاده می‌کند. غذای کشورهایمانند فلسطین، اردن، سوریه و لبنان هم تا حد زیادی نزدیک به همند؛ چراکه قبلاً به عنوان شامات شناخته می‌شدند.»

خلیلی درباره یکی از بارزترین مصادیق دزدی غذا توسط رژیم صهیونیستی این‌گونه گفت: «یکی از غذاهای ملی رژیم، حصص و فلافل است. غذایی که برای اعراب غذای ملی محسوب می‌شود. الان در رستوران‌های اسرائیل، غذاهای فلسطینی سرو می‌شود. حتی دیگر کشورها هم به کمک رژیم آمده و در کشورشان تاریخچه غذا را عوض کرده‌اند. برای مثال در پاریس، سالاد فنوش سوریه‌ای، شاورما و غذاهای دیگر به عنوان غذای ملی رژیم صهیونیستی بخته معرفی می‌شود. در سال ۲۰۱۵ نماینده رژیم در سازمان بین‌الملل به بان‌کی مون، دبیرکل کنفاتی قرار داده و در ادامه گفت‌وگو هم فلسطینی، به نام «شکسکه» را هدیه کرد. این غذا، شبیه املت شما ایرانی‌هاست. یکی دیگر از کارهای این رژیم این بود که در سال ۲۰۱۹ هنگام افتتاحیه جشنواره آواز یورو ورژن «کنافه» یکی از شیرینی‌های ما را تقدیم کرد.»

از بین رفتن اسرائیل در تک‌تک اعمال و نیت مردم فلسطین دیده می‌شود. حتی هنگام سرو غذا، باز هم نیت از بین رفتن اسرائیل وجود دارد. علی خلیلی درباره یکی از اصیل‌ترین غذاهای فلسطینی به نام «مقلوبه» گفت: «از بین تمام غذاهای فلسطینی که عمدتاً با گوشت و مرغ درست می‌شوند، یک غذای خاص داریم. ما فلسطینی‌ها با تک‌تک کارهایمان می‌خواهیم نفرت مان از رژیم صهیونیستی را نشان دهیم. این غذا هم یکی دیگر از سلاح‌های مورد استفاده ما است. اسم غذای مقلوبه، از نحوه

رژیم صهیونیستی حتی از رنگ هم می‌ترسد

بوده است. آن کشتار معروف به «کشتار دیر یاسین» است. او سپس به لبنان و کویت سفر کرد. در کل عمرش ۱۸ کتاب و ۱۰۰ مقاله برای روزنامه‌ها نوشت. ۸ جولای ۱۹۷۲ موساد در زیر ماشین این نویسنده، بمبی گذاشت و او را به شهادت رساند. در ادامه یکی دیگر از شهدای هنرمند فلسطینی را معرفی کرد: «عبدالعزیز ابراهیم، یک نقاش فلسطینی است که در فلسطین به دنیا نیامد. بازگشت به فلسطین تنها آرزویی بود که او داشت. او تنها مشغول به نقاشی بود و صرفاً از فلسطین می‌کشید. در یکی از نقاشی‌هایش از پرتقال، یکی از معروف‌ترین میوه‌های فلسطینی استفاده کرده بود. تنها سلاح این هنرمند، چند رنگ و کاغذ و قلم‌مو بود.»

او در آخر نام هنرمندان دیگری که در یک سال اخیر صرفاً با قلم، رنگ و کلمه تلاش کرده‌اند تا از فلسطین بگویند و اسرائیل آنها را به شهادت رسانده، نام برد: «فتحی غنبن یکی دیگر از نقاشانی است که صرفاً می‌خواست فلسطین را بکشد. در اواخر عمرش مشکل ریوی برایش پیش آمد و اسرائیل نگاهداشت او برای درمان فلسطین را ترک کند. «من می‌خواهم نفس بکشم» جزء آخرین جملاتی بود که این هنرمند به زبان آورد. این نقاش فلسطینی در سال ۱۹۸۶ صرفاً به خاطر اینکه از رنگ‌های پرچم فلسطین (سبز، قرمز، سفید و سیاه) استفاده کرده بود، به زندان رفت. هبه ذوق، هنرمند دیگری است که کشورش را موضوعی برای نقاشی‌هایش قرار داده بود. هبه او نودی شاعر فلسطینی، ایناس السقا بازیگر تئاتر و علی نسمان بازیگر تلویزیون از دیگر شهدایی بودند که در یک سال اخیر به شهادت رسیدند. این هنرمندان هیچ فعالیت نظامی علیه رژیم نداشتند و از ساده‌ترین ابزارهایی که داشتند برای به یاد ماندن نام فلسطین استفاده کردند.»

یکی از شکل‌های جنگ، جنگ نرم است. علی خلیلی، درباره این شکل از مقاومت گفت: «ما فلسطینی‌ها با تمام توان مان تلاش می‌کنیم تا مقاومت کنیم و با دشمن مقابله کنیم. حتی شما ایرانی‌ها برای نشان دادن مقاومت فلسطینی‌ها، فیلم «بازمانده» را از رمان شهید غسان کنفانی گرفته و ساخته‌اید. مقابله با جنگ و دشمن، در ابعاد دیگر هنر هم بروز پیدا کرده. برای مثال، پیکاسو نقاشی درباره جنگ کشیده یا هنرمندان ایرانی مانند حبیب‌الله صادقی یا سیدعلی میرفتح هم در این زمینه نقاشی کشیده‌اند.»

خلیلی درباره ویژگی‌های هنر در این زمینه گفت: «زمانی که از هنر برای نشان دادن مقاومت استفاده کنیم، تأثیر بیشتری در ذهن مخاطب می‌گذارد. همچنین بدون خشونت این کار انجام شده است. زبان هنر، زبان سختی نیست و خیلی راحت می‌توان آن را به نسل‌های بعدی انتقال داد. ناجی علی آنقدر نقاشی‌هایش تأثیرگذار بود که توانست تنها با یک قلم و کاغذ جلوی تجهیزات جنگی چندین میلیارد دلاری را بگیرد. در نهایت هم او را در لندن به شهادت رساندند.» سپس یکی از جمله‌های معروف غسان را خواند و زندگی این نویسنده بزرگ را تعریف کرد: «اجساد از بین می‌رود اما فکر و ایده باقی می‌ماند. غسان کنفانی یکی از بزرگ‌ترین نویسندگان و روزنامه‌نگارهای ما فلسطینی‌هاست. او در فلسطین به دنیا آمده و در سن ۱۲ سالگی، شاهد کشتار ۳۶۰ آدم به وحشتناک‌ترین شکل ممکن

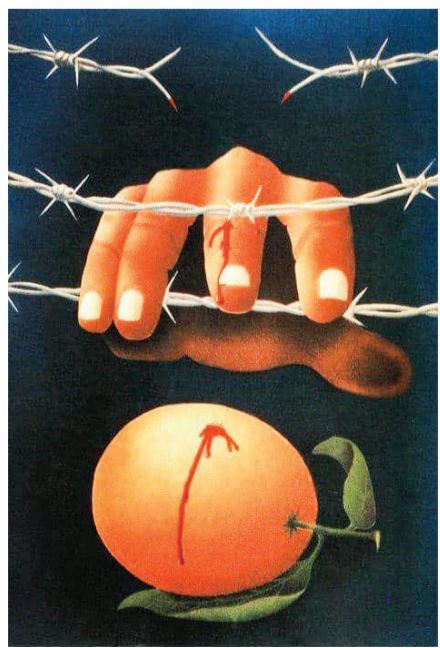
فلسطین؛ سرزمین انبیا

با اینکه بناهای زیادی بر اثر حملات زیاد در فلسطین از بین رفته اما درباره بناهای تاریخی کشور از علی خلیلی پرسیدیم. خلیلی پاسخ داد: «فلسطین سرزمین انبیاست. بیشتر پیامبرانی که نام‌شان در قرآن ذکر شده به این سرزمین ارتباط دارند. برای مثال، حضرت عیسی در این سرزمین به دنیا آمده است یا پیامبران زیادی در فلسطین دفن شده‌اند. یکی از شهرهای معروف فلسطین شهر الخلیل است که قدمتی سه‌هزار ساله دارد. به مکانی که حضرت ابراهیم دفن شده، می‌گویند مسجد ابراهیمی. در کنار حضرت ابراهیم، همسرش سارا، حضرت یعقوب، حضرت اسحاق و حضرت یوسف و همسران‌شان هم دفن شده‌اند. این مسجد توسط مسلمانان ساخته شده و مورد احترام قرار گرفته است. چندین سال است که در تکیه الخلیل هر روز غذا بخته می‌شود. به نحوی که این شهر معروف به این است که هیچ گرسنه‌ای در آن پیدا نمی‌شود. در ماه رمضان هر روز نزدیک به یک تن گوشت یا مرغ بخته و در میان مردم توزیع می‌شود. در حال حاضر مکان حرم ابراهیمی بعد از چند ماه بسته بودن، توسط صهیونیست‌ها باز شد.

فلسطین جنگی

تا اینجای مصاحبه هرچقدر تلاش کردیم که فلسطین را به دور از جنگ بشناسیم، نشد. جنگ چندین سال است که در این مرز و بوم، ریشه دوانده و جا خوش کرده است. از علی خلیلی خواستیم با توجه به شنیده‌ها و ارتباطاتی که با فلسطین دارد، از روزگار سخت این کشور بپرسیم. خلیلی گفت: «در حمله‌ای که بعد از طوفان الاقصی انجام شد، اسرائیل تمام جاهای تاریخی این کشور را نابود کرده است. تمام کتابخانه‌ها، مساجد، کلیسا و سالن‌های تئاتر بمباران شده است. علاوه بر این مکان‌های فرهنگی، مدارس و دانشگاه‌ها از عمد مورد حمله قرار گرفته و نابود شده‌اند. شرایط فلسطین خیلی سخت‌تر از آن است که بتوانیم توصیف کنیم.» از علی خلیلی، درباره تصور فلسطینی‌ها از ما ایرانی‌ها پرسیدیم. پاسخ داد: «شما با یک جست‌وجوی ساده در اینترنت می‌توانید که بعد از عملیات وعده صادق، فلسطینی‌ها شیرینی‌پخش کردند و در خیابان‌ها شاعر

طنین مقاومت

به گفته علی خلیلی، بخش قابل توجهی از آهنگ‌ها و شعرهای فلسطینی با موضوع تاریخ و مقابله با دشمن گره خورده است. خلیلی تأثیر شنیدن موسیقی فلسطینی را افزایش روحیه مبارزه و مقاومت در دل فلسطینی‌ها می‌داند. در ادامه، علی خلیلی شعری از شاعر شهید به نام عبدالرحیم محمود خواند و آن را ترجمه کرد: «ساحل روحی علی راحتی والقی بها فی مهاوی الردی فاما حیاة تسر الصدیق وإما مات الغیظ العدی من حاضرم جان خودم را فدای آرمان‌هایم کنم. یا به زندگی می‌روم که برای دوستانم افتخارآمیز است یا به مرگی برسم که باعث عصبانیت دشمن می‌شود.»